

KREŠIMIR BAGIĆ

Le kellene bontani a falakat

1.

le kellene bontani a falakat
 falakat melyek hallgatnak
 paloták sarkait támasztó falakat
 főfalakba torkolló falakat
 falakat melyeknek fülük van
 telt falakat
 sebhelyes falakat
 laboratóriumok falait
 temetőket ölelő falakat
 falakat virág és termés között

le kellene bontani a falakat
 vert falakat
 vályogfalakat
 vasbeton falakat
 üvegfalakat
 víz áztatta falakat
 hőszigetelt falakat
 súlyos falakat

---

* *Krešimir Bagić* költő 1962-ben született Gradištében. Az általános iskolát szülővárosában, középiskolai tanulmányait pedig Županjában végezte. 1988-ban diplomázott a zágrábi bölcsészkaron horvát és szerb nyelvből, valamint jugoszláv irodalomból. Ugyanitt védte meg 1991-ben *Lingvistika i pjesnički tekst (Nyelvtudomány és költői szöveg)* című kisdoktoriáját, majd 1995-ben *Stilistički i genološki aspekti polemičkoga teksta (A polémikus szöveg vizsgálatának stilisztikai és genológiai aspektusai)* címmel doktori disszertációját. 1989-ben a zágrábi egyetem stilisztika tanszékén helyezkedett el, 2001-ben pedig annak tanszékvezetője lett. Tagja volt a *Studentski list (Egyetemi Lapok)* és a *Quorum* című irodalmi folyóirat szerkesztőségének. 1996 és 1999 között a Sorbonne-on a horvát nyelv és irodalom lektoraként dolgozott. 2005 és 2009 között a Zágrábi Szlavisztikai Iskola vezetője volt. Jelenleg a *Stilistika.org* internetes portált szerkeszti. Számos irodalomelméleti és irodalomtörténeti mű szerzője. Eddig önállóan megjelent versesköteteinek száma tíz. A *Trebalo bi srušiti zidove* című kötete, amelyből a fordítás is való, 2011-ben jelent a zágrábi Disput kiadásában. A kötetért a rangos *Dobriša Cesarić* irodalmi díjban részesült.

álfalakat
romos falakat
álcafalakat
műalkotások falait
megtört álmokat őrző falakat

le kellene bontani a falakat
vakolt falakat
csatornák falait
terméskő falakat
gipszfalakat
pilótafülkék oldalfalait
falakat melyek a hely szellemei
 eget és földet elválasztó falakat
válaszfalakat
növények állatok vizek közti falakat
sima falakat
érdes falakat
vizály falait
tenger falait
technikum falait
falakat melyek átszelik a völgyet

le kellene bontani a falakat
nedves falakat
száraz falakat
falakat melyek lélegeznek
falakat melyek köddé váltak
hangok falait
láthatatlan falakat
falakat melyek regényeket írnak
lőrések falait
istenkereső falakat
fényesség falait
falakat melyek egykor zöldek voltak
falakat melyek felsejlettek az elpusztított városok felett
élő falakat
lélek falait

falakat melyeken Picasso függ
falakat melyek az egész szigetet behálózzák

le kellene bontani a falakat
vastag falakat
karcsú falakat
fürdőszobák csempézett falait
láncokat tartók falait
sátrak falait
fehér falakat
falakat melyeknek száradniuk kell
két részből álló falakat
elszigetelt falakat
hideg falakat
védőfalakat
falakat melyek nem falak

le kellene őket rombolni
különben ők fognak minket

2.

le kellene rombolni a falakat
melyek 1990-ben születtek
melyek a pincékben rohadnak
melyek a kéregetőknek nem nyitottak ajtót
melyek a zágrábi egyetemen diplomáztak

le kellene rombolni a falakat
melyek nem a saját fejükkel gondolkodnak
melyek harmadik személyben beszélnek önmagukról
melyek gyászba borítanak minket
melyek terrorcselekményekre készek

le kellene rombolni a falakat
melyek hisznek a zenében
melyek hisznek a kék kalapokban
melyek elhiszik hogy magas kort élnek meg
melyek riadtak és kétségbeesett álmodozók

le kellene rombolni a falakat
melyek a mezők mellett haladnak
melyek színházzal foglalkoznak
melyek vidékről jönnek
melyek a reggeli beszélgetős műsorokban ásítognak

le kellene rombolni a falakat
melyek nem is falak
melyek nem tudják elképzelni a színes képet
melyeknek nem fáj a feje a születéstől
melyek soha nem jutnak aláíráshoz

le kellene rombolni a falakat
melyek lándzsát törnek
melyek szemet szúrnak
melyek Khuen megrendelésére épültek
melyek az új helyesírás szerint kisbetűvel írandók

le kellene rombolni a falakat
melyek velünk élnek
melyek bennünk telepedtek meg
és befalazták a kilátásunkat

3.

le kellene dönteni a falakat
1962-ig számolni
felismerni a közeli arcot
a lépés és a mosoly között

a levélben
a lehulló gesztenye levelében
ez a reggel értelmet nyer
a fatörzs a tekintetedbe nő
a kerek felfoghatatlan kéregbe

könnyű sétálni 1962-ig
a látványok segítik a lépéseket
kislány görkorcsolyával
nénike az ablakban

virágoskert bokor alakban
autóbusz szemafor részeg

de hogyan megszámolni
a hulló gesztenye levelét
nesztelenül elszabadulót
nesztelenül leválót
ha kimondtad hogy egy
1962-t is mondtál

de tulajdonképpen
nem mondtál semmit

4.

le kellene dönteni a falakat
mielőtt az éj leszáll
s amíg a fekete még fekete
s amíg a táj együtt ver
a szíveddel

nyüzsög a város
test ütközik testtel
húsos bogarak milliói
hemzsegnak az utcákon

köhög a tér
köhög a villamos
köhög a tarka vidék

menekülj e menedékből
melyben nincs több hely
a szavaknak sem

menekülj az utca külvárosába
emelkedj lépésre
a fenyő alá
elegyedj beszélgetésbe

egészség és betegség
szótárakban lakoznak
a való élet
a burkon kívül lüktet

5.

le kellene bontani a falakat
a zászlót lengetők alatt
(általában alacsonyak így elviszi őket
minden erősebb szél)

a repedés a levegőben lélegzik
a repedés az arcon leng
a repedés a szemben hallgat
aki a zászlót áhítja
már be van falazva

a teknős páncéljában ég
a teve púpjában
a hal uszonyában

hamu hull a zászló alá
történészek tankönyvekbe csomagolják őket

kezek helyett
téglákat ragad meg a fagy
üvegszavak
repedés amely nincs

6.

le kellene bontani a falakat
a hallgatásodba zárt
gondolatom
felém kúszik

te ingadozol feladod
ő az árnyékokat öleli

a homokórát forgató
kéz vagy
homokszem vagyok
mely folyvást zuhan
a szakadékba

a földöntúli szellő
láncolt erősen
ehhez az el nem képzelhető
szikár zátonyhoz

őrült dagály vesz körül minket
benne fuldoklik
tengerész és tenger
vágy és félelem

te ingadozol vérzel
én emelem a tenger fenekét

7.

le kellene bontani a falakat
a megbokrosodott ló
elfoglalja a világegyetemet
csillagot csillag után

hagyjatok neki levegőt
az ő nyerítése maga a vihar
hang amellyel majd a kis medve
megsüketíti a nagy medvét

hagyjatok neki helyet
a bibéje
forrás amely visszavisz minket
a föld belsejébe

amikor a megbokrosodott ló
belép a mozdulatlanságba
a csillag eltörli a honját
a föld ormai lélegeznek

a tükör résein
feledésbe merült
a mélység redője

8.

le kellene bontani a falakat
falat és falat
két sötét tekintetet
a pelyhet és a szenet

a hangya menedéket keres
szót az erdőben
törzset a nyelvben

fején lámpás
ég
ég

kezében ceruza
folyik
folyik

a hangya ablakot rajzol
majd kinyitja
szellőzteti a befalazott gondolatokat

hangya és hangya
két remegő csillag
mindegyiknek van saját pelyhe
mindegyiknek van saját szene

9.

le kellene bontani a falakat
mondod
amikor beszélsz

amikor hallgatsz
visszabontod a sálát
csomóról csomóra

a szavak megolvasztják a havat
a hó gyapjúval álmodik
és nevet változtat

sálam sálam nagy jó uram
mi vagy te nékem
csomóról csomóra

hullócsillag vagyok én
barlang sivatag és strand
nagyon fontos vagyok neked

holnap ahol lakom
megszabadítom rabláncaitól a várost

10.

le kellene bontani a falakat
mondja az ember
az isten mosolyog
az ág és a határ között
egy madár

el kellene hallgatni
hogy a nyelv hazatérjen
a versbe
különben többé senki
sem fogja érteni
a hétköznapi szavakat
kert kutya reggel
lényeg

az ember beszél
az isten mosolyog
a vers és a költő között

egy madár
a fal teteje

a fal teteje amelyet nézek
behatol a tekintetembe
a fal teteje amelyhez odalépek
velem együtt lépked
a fal teteje amelyet lebontok
a kezemben marad
a fal teteje amelyet eldobok
velem együtt repül
mint egy száz fejű sárkány
az égbe
a tengerbe
a falba

Fordították az ELTE BTK horvát szaka műfordító műhelyének hallgatói:
BELOBERK PETRA, KANIZSAI DOROTTYA, LAJOS MÁTÉ, PERAK DALMA